

Анатолій Лопата

ВТОРГНЕННЯ 2022

Віхи війни РФ проти України

Видавничий Дім «Воєнна розвідка»

Київ – 2023

УДК 355.48(470-651.1:477)“2022”

Л77

Лопата А. В. Вторгнення 2022. Віхи війни РФ проти України.

Київ : Видавничий Дім «Воєнна розвідка», 2023. 380 с.

Книга написана на основі аналізу багатьох даних з відкритих джерел інформації і охоплює період, починаючи з першого дня повномасштабного збройного вторгнення РФ на територію України 24 лютого 2022 року.

Вторгнення розпочалося масованими ракетно-артилерійськими ударами і наступом військових угруповань РФ по всьому кордону України з РФ і Білоруссю, а також з Криму і Донбасу. Ці війська були відкрито зосереджені біля кордонів України протягом багатьох місяців та пройшли відповідне бойове злагодження. Про можливий напад РФ на Україну заздалегідь попереджали офіційні особи багатьох держав, але військово-політичне керівництво України, за не зрозумілих причин, відверто ігнорувало можливі загрози і попередження партнерів.

Метою написання книги є спроба систематизувати найважливіші події в Україні, як на фронті бойових дій, так і за її межами з першого дня вторгнення до кінця 2022 року та прагнення допомогти читачеві осмислити їх. Проаналізований, систематизований і скомпонований матеріал подається у хронологічному порядку. **Автор не ставив за мету аналіз і оцінку бойових дій в ході операцій на фронтах. Це справа військових аналітиків після закінчення війни.**

Запропонована книга є продовженням досліджень, поданих автором читачеві у попередній книзі «Віхи буремних подій 2013-2022 років».

Книга допоможе зацікавленому читачеві отримати відповіді по багатьох питаннях внутрішньої і зовнішньої політики України стосовно захисту територіальної цілісності Держави та її оборонних спроможностей. Можливо позбавить декого вагань стосовно вибору партнерів у створенні надійного захисту України, висвітлить роль і значимість Збройних Сил України у нашому суспільстві, покаже неоціненну допомогу Україні з боку США, Великобританії та багатьох країн Євросоюзу та світу.

Книга буде корисною широкому колу людей, що переймаються історією України, викладачам та студентам.

Зміст

Від автора	6
Лютий	12
<i>Вторгнення російських військ. Перші бої у Києві. Перший Герой України — матрос В. Скакун. Російські ядерні сили переведені на особливий режим бойового чергування. У Гостомелі спалений АН-225 «Мрія».</i>	
Березень	29
<i>Бої у Бучі та Гостомелі. Перші 300 млн євро від ЄС на допомогу Україні. Авіаудар РФ по Яворіському полігону. Позачерговий саміт НАТО у Брюсселі. Містам Бучі, Ірпеню, Миколаєву, Охтирці присвоєно статус «Місто-герой». Перемога ЗСУ у битві за Київ.</i>	
Квітень	65
<i>Російські війська повністю відійшли з Київської, Чернігівської та Сумської областей. Марка під кодовою назвою «Русській воєнний корабль, іді на*й!» увійшла в обіг. Крейсер «Москва» уражений ракетами «Нептун». Початок і скасування штурму «Азовсталі».</i>	
Травень	95
<i>Контрнаступ ЗС України на Ізюмському та Харківському напрямках. Початок евакуації з «Азовсталі». Президент США підписав закон про ленд-ліз. У Давосі стартував Всесвітній економічний форум.</i>	
Червень	117
<i>100 днів повномасштабної війни в Україні. Українські військові розпочали навчання на HIMARS. Суд самопроголошеної «ДНР» засудив полонених до страти. Лідери ключових держав ЄС ухвалили рішення надати Україні статус кандидата.</i>	
Липень	138
<i>ЗС України висадилися на острів Зміїний. Пошкоджено Антоніський міст. Керівник ГУР МО України К. Буданов очолив комітет з питань розвідки при президентові України. Україна вперше визначає День Української Державності. Атака дронів на штаб Чорноморського флоту.</i>	

Серпень	157
<i>Повномасштабна війна входить у нову фазу. Вибухи на військовому аеродромі у Криму. Шість основних географічних угруповань російських військ та інших підконтрольних Росії сил. Чому Зеленський не попередив українців про напад Росії? Космічний супутник для української армії. Місія МАГАТЕ прибула до Києва. Попередні уроки вторгнення.</i>	
Вересень	180
<i>Контрнаступ Сил оборони України на півдні та сході. Українські війська завдали оперативної поразки Росії. «Референдуми щодо приєднання до РФ». Російська армія оточена під Лиманом. Зеленський підписав заявку про прискорений вступ України до НАТО.</i>	
Жовтень	202
<i>Прорахунки спецслужб. Білорусь і Росія створюють спільне «регіональне угруповання військ». Суровікін розповів про можливе «прийняття непростих рішень». ЗС України розпочали наступ у Херсонській області. Міноборони Росії про українську «брудну бомбу». Аварія на газопроводах «Північний потік». Севастопольська бухта атакована морськими безпілотниками.</i>	
Листопад	224
<i>Консультанти В. Залужного. Реконструкція подій перших днів війни — чому так швидко здали південь. Системи NASAMS і ракети Aspide прибули в Україну. До Херсона заходять частини ЗСУ. У польському селі Пшеводів стався вибух ракети. Росія почала активно застосовувати новітні ударні безпілотники «Ланцет». Європарламент ухвалив резолюцію про визнання Росії «спонсором тероризму».</i>	
Грудень	244
<i>Вибухи на воєнних аеродромах у Росії. США модифікували ракетні установки HIMARS перед передачею Україні. Президент України В. Зеленський став «Людиною року». Меркель заявила, що мінські угоди 2014 року були спробою виграти час. Пентагон дав Україні зелене світло на удари безпілотниками по території Росії. Інтерв'ю Зеленського і Залужного. Закон про посилення кримінальної відповідальності. Україна — країна року. Візит Зеленського до США. Сім основних висновків про війну.</i>	

Додаток 1	291
<i>Географія війни. Шість основних географічних угруповань російських військ та інших підконтрольних Росії сил – ПВК та бойовиків маріонеткових «республік».</i>	
Додаток 2	295
<i>Попередні уроки бойових дій із вторгнення Росії в Україну: лютий – липень 2022 р. Повномасштабне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року надало можливість оцінити спроможності ЗС РФ та їх здатність до ведення сучасної війни.</i>	
Додаток 3	331
<i>В. Залужний, М. Забродський. Перспективи забезпечення воєнної кампанії 2023 року: український погляд. Скільки триватиме війна? Як може надалі бачити свою мету агресор? Чому Крим ключовий фактор, але не єдиний? Контрудари ЗСУ: що для цього потрібно? Диспропорція в спроможностях України та РФ: як її нівелювати?</i>	
Додаток 4	343
<i>Спільне звернення Президента України В. Зеленського, Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука, Прем'єр-міністра України Д. Шмигала до Організації Північноатлантичного договору.</i>	
Додаток 5	347
<i>Чому так швидко здали південь? Видання «НВ» реконструювало події перших днів війни, що призвели до втрати величезної території від Миколаєва до Маріуполя.</i>	
Додаток 6	352
<i>Сім основних висновків про війну. Плани Кремля, що леденять душу, яким не судилося збутися – що ми дізналися з аналітичного дослідження Королівського об'єднаного інституту оборонних досліджень (RUSI).</i>	
Додаток 7	363
<i>Головнокомандувач ЗСУ В. Залужний підбив підсумки 2022 року. Герої України, повні кавалери ордена Богдана Хмельницького і ордена «За мужність». Масовані ракетні удари по Україні. Кількість повітряних тривог за 2022 рік. 20 визначальних битв України у війні з Росією. Що світові лідери сказали про Україну в новорічних зверненнях. Загальні бойові втрати противника з 24.02 по 31.12</i>	

Від автора

Пропонуючи дану роботу читачеві, прошу подивитись на поданий матеріал з точки зору власного відношення до трагедії, яка спіткала народ України на початку XXI століття. Небагато людей серед українців могли подумати про таку біду, яка звалилася на них 24 лютого 2022 року.

Більшість нашого люду перебувала у свідомості, що війни між народами Росії і України уже бути не може. Така точка зору довгі роки активно підтримувалась керівництвом нашої Держави після розвалу Радянського Союзу. Отримавши незалежність, як дар Божий, Україна продовжувала свій дрейф у руслі політики РФ. Такий стан «братніх відносин» сприймався нашим народом, з урахуванням радянської історії України, цілком прийнятним.

Політика денаціоналізації народів СРСР зробила свою справу. Українці повинні були б забути історію України з часів Київської Русі, визвольну боротьбу козацької доби, історію Української Народної Республіки, боротьбу за свободу в часи Громадянської війни, Голодомор, визвольну боротьбу УПА та гулагівські табори. В кінцевому підсумку українство як нація, як народ зі своєю мовою, історією, культурою і традиціями повинні були б зникнути в хащах радянських народів.

2022 рік увійшов у життя нашого народу, як найтяжчий і найкривавіший рік з часів Другої світової війни. Хочу нагадати читачеві, що Україна пережила навалу фашизму з величезними втратами. Українці відважно боронили свою землю на фронтах, а воїни УПА полягли захищаючи свій народ, як від фашистів, так і від комуністів. Ворог пройшовся по нашій землі знищуючи села і міста разом з дітьми та жінками, а гулагівські табори довершили те горе.

Наш народ пережив і тяжкі повоєнні роки, страждання людей скалічених війною, сирітство обездолених дітей та потуги у відбудові народного господарства. Все це не зламало його. Україна піднялася і раділа мирному часу та потеплінням відносин між Радянським

Союзом і США після Карибської кризи, коли ненависними ворогами Росії стали держави, що допомогли Радянському Союзу здолати гітлерівську навалу.

В той же час Україну не оминула череда воєнних конфліктів у які втрутився Радянський Союз: Корея, В'єтнам, Ангола, Алжир, Єгипет, Сирія, Угорщина, Чехословаччина, Афганістан... та інші держави. Їх більше п'ятдесяти, де гинули її сини.

***Где был Союз, была война,
в боях людей мы не ценили.
Великою могла бы быть страна,
все, что создали — развалили.***

***Россия поддержала старый курс,
курс конфронтации народов.
Вложив в него значительный ресурс,
в ущерб себе и нищему народу.***

***Вот вам и братская Россия!
Разрушив бывшую страну,
своим соседям угрожает силой,
а Украине приготовила войну.***

7.11.2017 г.

Україну не оминули і воєнні конфлікти РФ на пострадянському просторі у Грузії, Вірменії, Азербайджані, Ічкерії та Молдові.

Імперські зазіхання повернули свідомість керманіча Росії до силового приєднання України і інших колишніх республік Союзу до РФ.

***Вот и бежит то прошлое за нами,
пытаясь нас вернуть в Союз.
Мы прошлым сразу станем сами,
если не сбросим тяжкий груз.***

Розвал Радянського Союзу вселив народу надію на свободу і незалежність, яку Україна отримала, як дар Божий. Але ця надія була швидко розвіяна рідною владою, яка сповідувала здобуту незалежність тільки на словах, бо нехтувала основою цієї незалежності — обороноздатністю Держави. Обороноздатність України послідовно знищувалась.

Попри рішення Верховної Ради України від 11 січня 1992 року, Україна уже у квітні того ж року позбулася тактичної ядерної зброї, її передали РФ. Україна позбавилась і стратегічної ядерної зброї та більшості звичайних озброєнь, успадкованих від СРСР. Не виготовляючи власну зброю, Україна, за рівнем її продажу, вийшла тоді на шосте місце у світі. Сьогодні ж скуповуємо те, що колись продали, і просимо у інших держав допомоги боєприпасами. Ті, що залишилися на складах України — успішно знищили. Ми розуміємо, все, що стосувалось оборонної спроможності Держави системно передавалось, продавалось і підривалось — то не є випадковістю.

Український народ, обираючи владу, засвідчив байдужість до свого майбутнього, що призвело до реваншу проросійських сил після першого Майдану.

Уряд Януковича і Азарова дурив народ європейським вибором розвитку та готовив Україну до входу у склад РФ, або до нового Союзу. Зрадництво уряду було очевидним і новий Майдан підняв народ на рішучий спротив.

В Україні були створені найсприятливіші умови для формування 5-ї колони, а по суті — зрадництва. Підкуп чиновників та просування до владних структур проросійських та російських громадян стало звичайним явищем. Верховна Рада та Уряд України стали відверто не українськими. Таке явище набуло критичної маси, коли РФ анексувала Крим та окупувала частину Донбасу.

Читач питає, а де ж були президенти, народні депутати, чиновники уряду та силові структури? Вони боролись за «корито» з народним майном. Вони самі і відкрили двері до пограбування Держави. Це вони і продали зброю, що залишилася в Україні після розвалу Союзу. Це ж вони і довели Збройні Сили України до стану, коли вони не мали змоги виконувати свій конституційний обов'язок по захисту Держави. Їх чисельність у 2014 році впала до 70 тисяч військових та 15 тисяч цивільних.

Це наші «рідні» чиновники занедбали сучасні воєнно-наукові розробки, загубили оборонну промисловість і занедбали Збройні Сили України.

Треба віддати належне і нашим «братчикам». РФ всіляко сприяла безладу у владних структурах України, поставила своїх людей на чолі силових формувань та надала ринок для продажу зброї. Наші «рідні»

чиновники, при підтримці РФ, і позбавили Україну запасів боєприпасів та озброєння.

Рідна влада дурила український народ європейським вибором розвитку, а в вирішальний момент — відмовилась від нього, чим визвала обурення і спротив громадян України. Революційні події на Майдані згуртували провідну частину молодих людей проти зрадницької влади. Це був рішучий крок українського народу на довгому шляху боротьби за своє майбутнє, свободу і справжню незалежність, які героїчно виборюються сьогодні на полях боїв.

Цікаво, що спільна історія взаємодії українського і російського народів ніколи не сприяла їх братнім стосункам. Більша половина населення РФ сьогодні підтримує війну Росії з Україною. Так звана «спеціальна військова операція» в Україні суперечить Конституції РФ, санкції світової спільноти позбавляють Росію майбутнього, тисячі російських військових знищені воїнами ЗСУ, а народи РФ продовжують терпіти злочинну владу.

Анексія Криму, окупація частин Донецької і Луганської областей висвітлили справжні цілі РФ відносно України. Росії потрібна вся Україна, а досягнення цієї цілі може здійснюватись за часом і етапами. Повномасштабне вторгнення РФ 24 лютого 2022 року — рішучий крок на шляху реалізації цієї цілі. Підготовка так званої «спеціальної військової операції» була утаємничена, що вплинуло на прорахунки в ході її виконання. Сама ціль операції, як знищення українського народу («денаціоналізація і денацифікація») говорить про злочинність режиму Путіна, нехтування ним не тільки міжнародних домовленостей і законів, а й людських цінностей.

Україна перекреслила всі плани вторгнення РФ, і нав'язує ворогу свою волю. Неоціненну допомогу Україні надають США, Євросоюз, Великобританія та подавляюча більшість країн, що засудили агресію РФ.

Український народ неймовірними зусиллями виборює своє майбутнє.

Разом з читачем засвідчуємо мужність і єдність народу, звитягу і героїзм захисників Батьківщини, її Збройних Сил, всіх збройних формувань Сил оборони України.

Війна висвітлила багато недоліків у підготовці України до відбиття цієї агресії. Не треба перекладати всі проблеми ЗС України на Пре-

зидента Зеленського. Тягар помилок у справі захисту України несуть всі президенти, всі склади урядів і Верховної Ради. Сподіваємося на прискіпливий підхід Президента України до цих прорахунків. Особливої уваги потребують зрадництво, колаборанство і профанізм у владних структурах. Розвиток економіки і на її основі воєнно-промислового комплексу, воєнної науки та сучасних зразків озброєння, забезпечення ними Збройних Сил — запорука нашого успіху і Перемоги, а соціальний захист військових і членів їх сімей повинні бути пріоритетом діяльності влади.

Сьогодні Україна живе діями її захисників на полі бою. Новий 2023 рік повинен стати роком Перемоги України у цій кривавій війні, роком визволення від лютого «рашизму».

З погляду героїчної боротьби України з РФ спостерігаємо зростаючу силу наших захисників. Це результат самопожертви всіх воїнів Сил оборони України при надзвичайно потужній підтримці світової спільноти. Перемога буде за Україною!

Хочу побажати вельмишановному читачеві добра і здоров'я у буремний час. Сподіваюсь, що ця книга буде корисною у його арсеналі знань.

Майбутнє України в Євросоюзі, а її безпека в гарантіях НАТО. Війна продовжується, Україна на довгому шляху до Перемоги.

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

Щиро вдячний за прискіпливий аналіз і дієву допомогу у роботі над книгою генералу армії України Віктору Муженку, полковнику Володимирі Раєвському, полковнику Юрію Ярухину та небайдужому до видання цієї роботи керівництву Холдингу «Аснова».

З повагою,

А. Лопата

Лютий 2022 року

24.02.2022 року. Вторгнення

Масштабне **вторгнення російських військ** почалося близько четвертої ранку по всій довжині кордону, з території Білорусі, з півночі та сходу Росії, а також з тимчасово окупованого Криму. Війська почали наступ за чотирма основними напрямками — з півночі в напрямку Києва, з північного сходу в напрямку Харкова, з південного сходу з Донбасу і з півдня з Криму.

Початок бойових дій 24.02.2022 р. Джерело: <https://wikipedia.org/>

О 5-ї годині ранку за київським часом, приблизно через 15 хвилин після телевізійного звернення В. Путіна, російські війська завдали **ракетних і артилерійських ударів** по цілях поблизу Києва, Харкова, Одеси, Дніпра, Маріуполя, Краматорська та Івано-Франківська.

Одночасно з цим почався **наземний наступ** із трьох напрямків по всій межі від Житомирської області (з Білорусі) до Луганської і Донецької областей та з Криму. За перший день вторгнення російські

війська просунулися у глиб території України на 25–30 км, на півдні — на 70–90 км.

Президент України оголосив про **введення воєнного стану та загальної мобілізації**, а також безпольотної зони над Україною.

Верховна Рада України затвердила **Указ Президента № 64/2022 про введення воєнного стану**. Згідно з указом, воєнний стан запроваджується з 5:30 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

06:59. Звернення Президента України. Росія розпочала нову військову операцію проти нашої держави, по всій території України запроваджується воєнний стан.

«Сьогодні вранці Росія розпочала нову військову операцію проти нашої держави. Це нічим не виправдане брехливе й цинічне вторгнення.

Відбуваються удари по військових та інших важливих оборонних об'єктах, атаковані прикордонні підрозділи, деградувала ситуація на Донбасі.

ЗСУ, всі спеціальні та силові служби держави підняті за тривогою. В екстреному режимі працює Рада національної безпеки і оборони.

Буде запроваджено воєнний стан...

Усі думки й молитви з нашими солдатами.

Слава Україні!»

Громадяни України почали **масово виїжджати на Захід країни та за кордон**. На дорогах утворилися величезні пробки, а на кордонах із сусідніми країнами — довгі черги.

09:10. Глава держави провів термінову нараду з керівництвом уряду, представниками оборонного сектору та економічного блоку у зв'язку з початком Росією військової операції проти України.

У цей день президент України прийняв низку рішень щодо невідкладних заходів в умовах воєнного стану. Президент ухвалив усі необхідні рішення для захисту країни.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 65/2022. Про загальну мобілізацію.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 66/2022. Про використання Збройних Сил України та інших військових формувань.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 67/2022. Про невідкладні заходи щодо фінансового забезпечення функціонування держави в умовах воєнного стану.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 68/2022. Про утворення військових адміністрацій.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 70/2022. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 лютого 2022 року «Про введення в дію Плану оборони України та Зведеного плану територіальної оборони України».

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 71/2022. Про використання Збройних Сил України та інших військових формувань.

Дещо пізніше президент України підписав другий **Указ № 69/2022** стосовно оголошення та проведення загальної мобілізації, текст якого дублює текст першого **Указу № 65/2022**, за виключенням одного пункту: до підстав оголошення мобілізації додано частину другу статті 102 Конституції України. Цей пункт говорить: *«Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина».*

12:28. Звернення Президента України. Армія та національна солідарність — головна опора української державності.

Збройні Сили України ведуть тяжкі бої, відбиваючи атаки російської армії по всій території нашої держави. Українським військовим потрібна підтримка громадян.

«Нашим військовим потрібна ця підтримка. Головне — їм потрібна підтримка нашого населення. У нас армія потужних людей. Наше населення — це також потужна армія. Тож підтримайте наших військових...»

Від кожного громадянина залежить майбутнє нашого українського народу. Кожен, хто має бойовий досвід і може приєднатися до оборони України, повинен прийти до відповідних центрів комплектації. Міністерство внутрішніх справ залучить до захисту держави ветеранів».

Міністр оборони країни О. Резніков: Україна переходить у режим повної оборони. Усіх, хто готовий воювати і здатний тримати зброю в руках, він закликав вступати до Сил територіальної оборони ЗС України.

13:10. Звернення Президента України. Будуть зняті санкції з усіх громадян України, які готові захищати країну у лавах Сил ТрО.

«Ми знімемо санкції рішенням Ради національної безпеки і оборони з усіх громадян України, які готові зі зброєю в руках захищати нашу державу у складі територіальної оборони... Кожен, хто має бойовий досвід і може приєднатися до оборони України, повинен негайно прийти до відповідних центрів комплектації Міністерства внутрішніх справ».

14:13. Звернення Президента України. Україна розірвала дипломатичні відносини з Росією.

«Цей ранок увійшов в історію, але ця історія абсолютно різна для нашої країни й для Росії. Ми розірвали дипломатичні відносини з Росією. Україна захищається і не віддасть своєї свободи, що б там не думали в Москві. Для українців незалежність і право жити на своїй землі згідно зі своєю волею — це найвища цінність. Росія підло, самовбивчо напала вранці на нашу державу. Так само як це зробила нацистська Німеччина в роки Другої світової війни»

Захоплення Чорнобильської АЕС. Близько 16 години до ЧАЕС під'їхали п'ять вантажівок із російськими військовими. Вони оголосили, що беруть станцію під контроль, роззброїли нацгвардійців, які охороняли об'єкт і зайняли другий поверх. Російські ЗМІ оголосили, що нібито в зоні відчуження Чорнобильської АЕС велися роботи над «брудною»бомбою.

Через рух військової техніки в зоні відчуження в повітря піднявся радіоактивний пил, що призвело до 20-кратного стрибка рівня гамма-випромінювання.

Близько 17:30 російський десант зі складу 31-ї десантно-штурмової бригади **висадився на аеродромі «Антонов» у Гостомелі.** Перший удар десанту прийняв на себе підрозділ Національної гвардії. Росіянам не вдалося зачистити територію навколо аеродрому і незабаром вони опинилися під вогнем спецпризначенців Головного управління розвідки Міноборони, 3-го полку спеціального призначення ім. Князя Святослава та місцевих партизанів. До кінця дня українським військам вдалося відбити аеродром.

Росія втратила елемент несподіванки в перший день; значні пошкодження, яких отримав аеродром під час важких боїв, і навмисне пошкодження злітно-посадкової смуги українськими воїнами, щоб запобігти її використанню, призвели до того, що аеродром не міг приймати російські авіаційні транспортні засоби.

18:01. Звернення Президента України до громадян України.

«Що ми чуємо сьогодні? Це не просто вибухи ракет, бої, гул авіації. Це звук нової залізної завіси, яка опускається й закриває Росію від цивілізованого світу. Наше національне завдання — щоб ця завіса проходила не по нашій українській території, а вдома у росіян.

Українська армія, наші прикордонники, сили поліції та спеціальних служб зупинили атаки ворога. Мовою конфлікту це можна назвати оперативною паузою...

Ми — українці. Ми перебуваємо на своїй землі. Ви — росіяни. Зараз ваші військові розпочали війну. Війну в нашій державі...

Ми наголошуємо, що не Україна обрала шлях війни. Але Україна пропонує повернутися на шлях до миру...

Слава Збройним Силам України!

Слава Україні».

У Києві та Київської області запроваджується **комендантська година** з 22:00 до 7:00, громадський транспорт у цей час не працюватиме.

Російські військові кораблі крейсер «Москва» та патрульний корвет «Василь Биков» **атакували острів Зміїний** у Чорному морі, де знаходився гарнізон українських прикордонників. Незважаючи на переважуючі сили ворога, українські військовослужбовці відмовилися здатися.

Саме тоді пролунала вже крилата фраза про «російський корабель» («**Російський військовий корабель, йди нах*й**»). Вона стала гаслом українського спротиву.

25.02.2022. Другий день вторгнення

01:00. Звернення Президента України В. Зеленського до українців наприкінці першої доби атак Росії.

«Сьогодні Росія атакувала всю територію нашої держави. І сьогодні наші захисники зробили дуже багато. Захистили майже всю територію України, яка зазнала безпосередніх ударів. Відбивають ту, яку ворогу вдалося зайняти. Наприклад, Гостомель під Києвом. Це дає більше впевненості столиці...

На нашому острові Зміїний, захищаючи його до останнього, всі хлопці прикордонники героїськи загинули. Але не поступилися. Всім їм буде присвоєно звання Героя України посмертно».

У ніч на 25 лютого було опубліковано **Указ Президента України № 72/2022 про створення Ставки Верховного Головнокомандувача.**

До складу Ставки включені:

Голова Ставки ЗЕЛЕНСЬКИЙ В. О. – Президент України, Верховний Головнокомандувач ЗС України.

Координатор Ставки ДАНІЛОВ О. М. – секретар РНБО України.

Члени Ставки:

БАКАНОВ І. Г. – голова Служби безпеки України;

БУДАНОВ К. О. – начальник ГУР МО України;

ГАЛАГАН Г. О. – командувач Сил спеціальних операцій ЗСУ;

ГАЛУШКІН Ю. А. – командувач Сил територіальної оборони ЗСУ;

ДЕЙНЕКО С. В. – голова Державної прикордонної служби України;

ЄРМАК А. Б. – керівник Офісу Президента України;

ЗАЛУЖНИЙ В. Ф. – Головнокомандувач ЗСУ;

КЛИМЕНКО І. В. – голова Національної поліції України;

КРУК С.І. – голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій;

КУЛЕБА Д.І. – міністр закордонних справ України;

ЛЕБІДЬ Ю.А. – в. о командувача Національної гвардії України;

ЛИТВИНЕНКО О.В. – голова Служби зовнішньої розвідки України;

МИРГОРОДСЬКИЙ М.В. – командувач Десантно-штурмових військ ЗСУ;

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. – міністр внутрішніх справ України;

РЕЗНИКОВ О.Ю. – міністр оборони України;

РУДЬ С.Л. – начальник Управління державної охорони України;

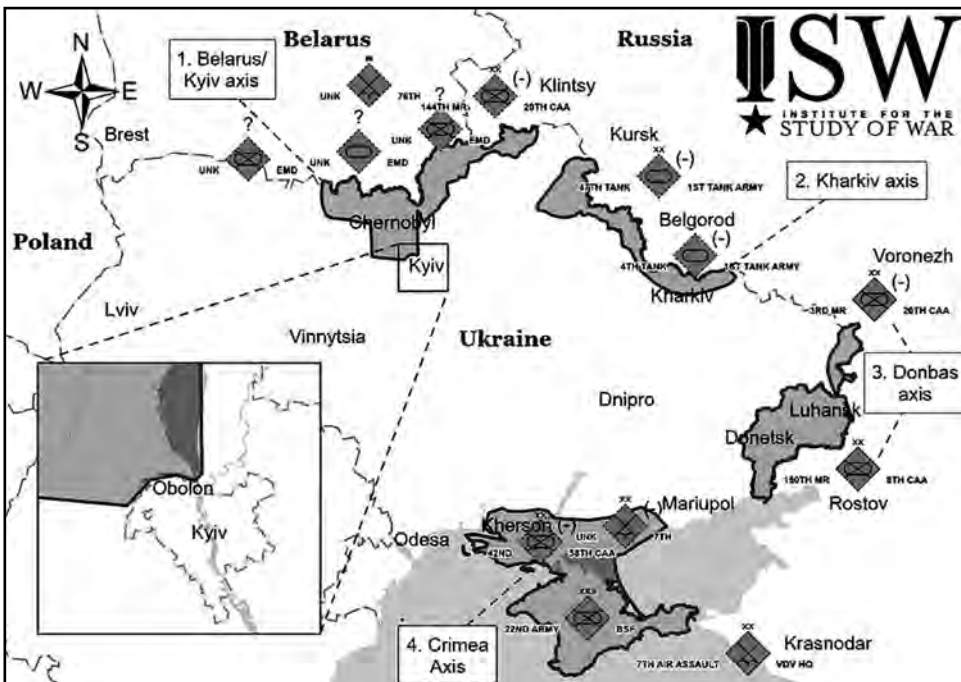
СТЕФАНЧУК Р.О. – голова Верховної Ради України;

ШМИГАЛЬ Д.А. – прем'єр-міністр України;

ЩИГОЛЬ Ю.Ф. – голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Російські війська, пройшовши вночі через зону відчуження Чорнобильської АЕС, **підійшли до Києва** з півночі. Відбулася спроба російських диверсантів прорватися до столиці України та перші бої у Києві. Одночасно загарбники припинили безуспішні спроби захоплення Чернігова і натомість обігнули його, рухаючись до Києва східним берегом Дніпра.

Російські війська **підійшли до Херсона**, прорвали оборону міста та вийшли на Антонівський міст через Дніпро.

Оцінка обстановки і основних напрямків маневру військ РФ станом на 25.02.2022 р.

Початок битви за Київ. Джерело: ISW

Відбулися перші бої у Києві з ДРГ противника, які прорвалися до міста.

07:27. Звернення Президента на другий ранок масштабної війни.

«Жахливі вибухи у вранішньому небі над Києвом, бомбардування, влучання в житловий будинок, пожежа — все це нагадує перший такий же напад на нашу столицю, який відбувся у 1941 році».

Міністр оборони О. Резніков: до сил тероборони прийматимуть осіб віком понад 60 років. *«Мною прийнято рішення залучати до Сил ТрО патріотів віком понад 60 років, які морально і фізично готові чинити опір та перемагати ворога».*

Міністр оборони наголосив, що тільки у Києві роздано вже 18 тисяч автоматів та відповідний боєкомплект бійцям Сил ТрО, мешканців навчають готувати коктейлі Молотова.

Мер Києва В. Кличко: *«Місто Київ вступило у фазу оборони. Зараз у деяких районах лунають постріли та вибухи. Українські військові знешкоджують диверсійні групи росіян. Всі, хто може обороняти Київ, «повинен долучатись і допомагати нашим воїнам».*

«Ми тут» — президент України В. Зеленський, прем'єр-міністр Д. Шмигаль, керівник ОП А. Єрмак і його радник М. Подоляк, голова фракції «Слуга народу» Д. Арахамія вийшли під Офіс президента на Банкову і записали стрім-відео. Вони спростували фейки росЗМІ, нібито Зеленський та інші керівники держави виїхали з України.

Мужності захисникам Києва додало те, що у столиці залишилися президент та його команда, що заспокоїло українців та захопило спостерігачів за кордоном. Джерело: <https://www.dw.com/>

Російська армія прорвала оборону Херсона на лівому березі Дніпра та взяла під контроль переправу до міста.

Світ підтримує Україну. Міжнародна коаліція на захист України та миру продовжує посилюватися. Вчора до неї входило 58 країн та 6 міжнародних організацій. Зараз вже 73 країни та 9 міжнародних організацій.

Президент України **Указом № 73/2022** призначив **генерал-лейтенанта Ю. Лебеда командувачем Національної гвардії України.**

Батальйони територіальної оборони Києва **отримали шведсько-британські переносні протитанкові ракетні комплекси малої дальності NLAW.** Має дальність стрільби до 800 м, вага 12,5 кг. Час, що потрібен, щоб активувати систему й відкрити вогонь, становить 2–3 с.

У ніч на 26 лютого **війська РФ намагалися атакувати ТЕЦ-6 в районі Троєщини,** а також військову частину на проспекті Перемоги у районі ст. метро Берестейська (Київ), ворог був знищений. Запеклі бої відбувалися і у Василькові (Київська область).

26.02.2022. Третій день вторгнення

12:14. Звернення Президента України у третій день війни. Ми вистояли.

«Настав вирішальний момент раз і назавжди закрити багаторічну стратегічну дискусію та ухвалити рішення про членство України в Європейському Союзі...

Антивоєнна коаліція діє — в Україну йде оборонна зброя та обладнання. Вже маємо майже повну підтримку країн ЄС щодо відключення Росії від SWIFTу. Сподіваюся, що Німеччині та Угорщині вистачить мужності підтримати це рішення. Нам вистачає мужності боронити свою Батьківщину, боронити Європу».

У київському метро, яке служить мешканцям столиці укриттям під час російських обстрілів, близько півночі з 25 на 26 лютого народилася дитина на ім'я Мія.

Метрополітен Києва повністю перейшов у режим укриття. Поїзди між станціями не курсують. У разі необхідності на станціях можуть бути опущені герметизатори.

Інформація Генштабу ЗСУ: *«З Чорного моря ворог здійснив пуск крилатих ракет морського базування «Калібр» по території України».*

У районі Білої Церкві українські війська збили Іл-76 з ворожим десантом.

Командування Сухопутних військ ЗС України.

«На метро «Берестейська» 101-ша бригада охорони Генштабу ЗСУ знищила колону окупантів: танк, два легковики, дві вантажівки з боєкомплектом».

Адміністрація президента США Дж. Байдена зареєструвала у федеральному реєстрі актів підписане ним рішення про надання Україні фінансової допомоги та новітньої зброї.

Загальна вартість нового пакету допомоги складає 600 мільйонів доларів США. \$350 млн буде надано у вигляді «безпекової підтримки», що включає зброю, військове обладнання та боєприпаси. Ще \$250 млн будуть надані у вигляді цільового безповоротного фінансування «у разі визнання важливості для безпекових інтересів США».

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба також повідомив про це рішення: *«...Білий дім звернувся до Конгресу за згодою на виділення \$6,4 мільярдів на підтримку України — з них \$3,5 млрд на оборону».*

Щоб ворог не прорвався до Києва, українські захисники підривають мости. На трасі Київ-Житомир підірвали міст біля села Стоянка.

Віталій Скакун — перший Герой України з початку повномасштабної агресії РФ.

Джерело: <https://spadok.org.ua/>

У цей день за визначну особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **Указом Президента України № 74/2022** присвоєне звання **Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка»**

Скакуну Віталію Володимировичу (посмертно) — матросу, саперу 35-ї окремої бригади морської піхоти ім. контр-адмірала Михайла Остроградського. Він став першим Героем України з початку повномасштабної агресії РФ.

З початку наступу російських окупаційних військ одним із найважливіших місць в Україні став Кримський перешийок, де ворога зустрів окремий батальйон морської піхоти.

Щоб зупинити просування танкової колони, було прийнято рішення на підрих Генічеського автомобільного мосту. Виконати це завдання зголосився матрос Скакун. Міст замінували, але відійти звідти він не встиг. За словами побратимів, Скакун вийшов на зв'язок та повідомив про те, що підрихає міст. Відразу пролунав вибух, у наслідок якого герой загинув.

Завдяки героїчному вчинку Віталія Скакуна було значно уповільнено просування танкової колони ворога, що дало змогу підрозділу передислокуватися та організувати оборону.

ЄС призупиняє спрощений візовий режим з Росією через військову операцію в Україні. Рішення стосується членів офіційних делегацій, уряду та парламенту, Конституційного та Верховного судів, власників дипломатичних паспортів, а також підприємців. Обмеження набирає чинності з 28 лютого.

Укравтодор закликав **демонтувати дорожні знаки в Україні**, щоби збити з пантелику росіян. Свій заклик прес-служба проілюструвала креативною світліною. На «дороговказі» зазначені три напрямки руху: «На х*й. Знов на х*й. До Росії нах*й».

«Укравтодор» заявив про демонтаж дорожніх знаків по всіх дорогах країни. Головним пріоритетом є вказівні знаки, назви населених пунктів. Джерело: <https://dumska.net/>

27.02.2022. Четвертий день вторгнення

Інформація Генштабу ЗСУ.

ЗСУ та звичайні українці обороняються від агресора всіма силами та на всіх фронтах — від Києва до Херсона та Харкова, від західних областей до зони ООС.

Близько 01:20 за київським часом ворог здійснив **масоване бомбардування Києва** всіма доступними РФ видами авіаційного і ракетного озброєння, продовжує обстріли житлових районів Києва.

У ніч на 27 лютого російські війська **завдали ракетних ударів по аеродромах та паливних об'єктах України**. Зокрема, в наслідок російського бомбардування виникла пожежа у сховищах пального у Василькові Київської області. Бомбардування зазнав київський аеропорт Жуляни. Вночі в результаті атаки російських збройних сил було підірвано газопровід під Харковом, йде вуличний бій у центральній частині міста.

Російські війська захопили міста Бердянськ Запорізької області, Нова Каховка і Генічеськ Херсонської області, Куп'янськ Харківської області, у Харків прорвалася група диверсантів, у місті — вуличні бої.

Президент України оголосив про **формування нового підрозділу — Міжнародного легіону територіальної оборони України**. До нього входитимуть іноземці, які бажають взяти участь у відбитті російської агресії.

08:18. Звернення Президента України до громадян іноземних держав, які прагнуть допомогти Україні у її боротьбі проти російської агресії, до всіх громадян іноземних держав, які є друзями України.

«Усі, хто хоче приєднатися до захисту безпеки у Європі та світі, можуть приїхати й стати пліч-о-пліч з українцями проти загарбників ХХІ століття... Це й буде ключовим свідченням вашої підтримки для нашої країни...»

Для запису в Інтернаціональний легіон та щодо всіх деталей звертайтеся до аташе з питань оборони Посольства України у вашій державі.

Дамо миру шанс і захистимо Україну, зупинимо окупантів разом!»

09:54. Обращение Президента Украины к гражданам Беларуси.

«...В войне, которая идёт сейчас, вы с нами не на одной стороне. Увы. С вашей территории войска Российской Федерации запускают ракеты по Украине. С вашей территории убивают наших детей, разрушают наши дома, пытаются взорвать все, что было построено за десятилетия....»

Вы решаете, кто вы. Вы решаете, кем быть. Как вы будете смотреть в глаза своим детям, как вы будете смотреть в глаза друг другу, своим соседям. А мы — ваши соседи. Мы, украинцы. Будьте Беларусью, а не Россией!...

Сделайте правильный выбор. Я уверен — это главный выбор вашего великого народа».

16:28. Президент України зателефонував О. Лукашенко.

Політики домовилися, що українська делегація зустрінеться з російською без попередніх умов на українсько-білоруському кордоні, в районі річки Прип'ять.

Лукашенко взяв на себе відповідальність за те, що на час проїзду, переговорів та повернення української делегації всі літаки, гелікоптери та ракети, розміщені на білоруській території, залишаться на землі.

Київ залишається під контролем українських військових. Основна ціль загарбників — захопити Київ — не виконана! Російські окупанти переходять до активного застосування диверсійно-розвідувальних груп, які знищують об'єкти цивільної інфраструктури та вбивають мирних людей.

Російські війська підійшли до Енергодару, де розташована Запорізька АЕС.

Президент Росії В. Путін доручив міністру оборони та начальнику Генштабу Росії **перевести російські сили ядерного стримування на «особливий режим бойового чергування»**. Цей крок означає, що Путін наказав підготувати ядерну зброю Росії до підвищеної готовності до застосуванню, що підвищує загрозу того, що напруженість може перерости у ядерну війну.

Практичний сенс наказу Путіна був зрозумілий не відразу. Росія та Сполучені Штати зазвичай мають наземні та підводні сегменти своїх стратегічних ядерних сил у стані готовності та постійно готові до бою, але ядерні бомбардувальники та інша авіація — ні.

Цей тривожний крок стався після того, як у другому за величиною місті України [Харкові] почалися вуличні бої, а російські війська заблокували стратегічні порти на півдні країни, що, здається, знаменувало нову фазу російського вторгнення після хвилі атак на аеродроми та паливні об'єкти в інших частинах країни.

Білорусь привела у бойову готовність частину своїх військових підрозділів, а Росія продовжує накопичувати в країні авіацію, зокрема на аеродромах у Барановичах та Мачулищах. До аеродрому Мачулищі перекинуті 10 вертольотів зі складу 15 бр АА, що базується в населеному пункті Острів Псковської області, а також 2 літаки Ан-124 повітряно-космічних сил; до аеродрому Барановичі — чотири винищувачі-бомбардувальники Су-34.

Голова політради «Опозиційної платформи — За життя» **В. Медведчук втік з-під домашнього арешту**, неофіційно повідо-

мили в Офісі генпрокурора. Згодом інформацію підтвердили у МВС України.

У місті Буча Київської області тривають ворожі обстріли.

Секретар РНБО України О. Данілов: евакуації з Бучі не буде, щоб цим не скористалась РФ. *«Українська влада не проводитиме евакуацію з Бучі під Києвом, росіяни хочуть зайти до столиці України, прикрившись автобусами з мирними жителями».*

Ворог обстріляв центр Чернігова, наніс ракетні удари по аеропортах Житомира і Миколаєва; біля Каховської ГЕС ведуться запеклі бої.

Внаслідок повітряної атаки російських військ на аеродром Гостомель під Києвом був **спалений один із найбільших та найпотужніших літаків у світі українського виробництва АН-225 «Мрія»**, який, можливо за злим умислом, не перегнали на аеродром у Німеччині.

Перший та єдиний літаючий екземпляр найбільшого у світі літака АН-225 «Мрія». Внаслідок боїв за аеродром Гостомель літак згорів. Джерело: <https://www.dw.com/>

Туреччина закриває протоки Босфор і Дарданелли для військових кораблів. Туреччина буде виконувати положення конвенції Монтре, яка забороняє проходження проток військовими кораблями країн, які є учасниками війни за деяких винятків.

Європейський Союз профінансує закупівлю летальної зброї для України на тлі повномасштабного вторгнення Росії. Вперше в історії це зроблять для країни, яку атакували.

Данія надасть Україні 2700 одиниць протитанкової зброї для боротьби з окупантами.

Греція відправила Україні переносні ракетні установки, боеприпаси та автомати Калашникова. озброєння буде доставлене через територію Польщі.

Прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан: Угорщина не постачатиме озброєння Україні.

В Іспанії український моряк підтопив розкішну яхту «Леді Анастасія» гендиректора «Рособоронекспорту» вартістю близько 7 млн євро, дізнавшись про влучання ракети у будинок у Києві.

В Україні народжується **легенда про «Примару Києва»** — пілота, який лише в перші дні вторгнення збив шість російських літаків. Згодом командування Повітряних сил ЗСУ повідомить, що це був збірний образ пілотів 40-ї бригади тактичної авіації.

Російські війська зробили невдалу спробу захоплення Херсона.

Мер Києва В. Кличко повідомив, що **Київ оточений російськими військами**. На питання, чи збирається влада евакуювати киян, Кличко відповів, що це неможливо, бо всі виїзди заблоковані, а місто оточене. Кличко також додав, що місто перебуває на межі гуманітарної катастрофи: *«Зараз у нас є електрика, зараз у будинках є вода та опалення. Але зруйновано інфраструктуру для доставки їжі та ліків»*.

Російські військові захопили адмінбудівлі у Бердянську Запорізької області.

28.02.2022. П'ятий день вторгнення

11:00. **Звернення Президента України. Стоїмо міцно.**

«Українці показали світу, хто ми є. І Росія показала, якою вона стала. Просто вдумайтесь: за час російського вторгнення — всього лише за чотири доби — унаслідок російських обстрілів загинули шістнадцять українських дітей. Шістнадцять! 45 діточок поранені...»

10:22. **Українська делегація прибула в район українсько-білоруського кордону** для участі у переговорах з представниками РФ

До складу делегації увійшли: голова фракції «Слуга народу» Д. Арахамія, міністр оборони України О. Резніков, радник голови Офісу Президента М. Подоляк, перший заступник глави делегації України в Тристоронній контактній групі А. Костін, народний депутат Р. Умеров та заступник міністра закордонних справ України М. Тоцицький.

Ключове питання перемовин — негайне припинення вогню та відведення військ із території України.

Українська делегація на перемовинах. Фото зробили журналісти російської агенції ТАРС. На перемовинах є лише російські та білоруські журналісти. Але їм російська делегація заборонила вести онлайн трансляцію. Джерело: <https://forbes.ua/>

Місто Бердянськ перейшло під контроль російських військ, підтвердив Генеральний штаб ЗС України.

Україна чекає на висадку десанту з Чорного моря.

Командувач оборони Києва генерал-полковник О. Сирський повідомив про нічні бої на підступах до Києва та «знищення колон супротивника».

Times: **понад 400 найманців ПВК «Вагнер» було відправлено до Києва** з метою вбити Зеленського. За інформацією видання, для їх усунення в столиці було посилено умови комендантської години.

Президент України підписав **Указ № 82/2022 про тимчасове запровадження безвізового режиму для іноземних добровольців**. Він діятиме з 1 березня і до кінця воєнного стану.

18:45. Президент України підписав заяву про прийом країни до **Євросоюзу**. Київ закликав ЄС розглянути її за спеціальною процедурою, тобто негайно розпочати формальний процес.

Інформація Генштабу ЗСУ.

Окремі підрозділи ЗС Білорусі розпочали переміщення до державного кордону України на Волинському напрямку. Територія Білорусі продовжує використовуватись для здійснення бойових вильотів ворожої авіації для «виконання завдань» на території України.

18:49. **Українська та російська делегації провели перший раунд переговорів**. Сторони детально обговорили низку ключових тем, щодо яких вони мають перспективи знаходження взаємоприйнятних рішень. Ухвалено рішення негайно вийти на додаткові консультації у столицях держав.

Радник глави Офісу Президента України М. Подоляк: *«Сторони визначили низку пріоритетних тем, щодо яких намітилися певні рішення»*.

Переговори між Росією та Україною на Гомельщині (Білорусь) завершилися. Початковий раунд мирних переговорів між Росією та Україною на білорусько-українському кордоні закінчився безрезультатно.

Указом Президента № 80/2022 присвоєне військове звання генерал-майора ЛІТВІНОВУ Сергію Петровичу – бригадному генералу, командувачу військ оперативного командування «Захід» Сухопутних військ ЗС України.

У цей день за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **Указом Президента України № 78/2022 присвоєне звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка»:**

ВАГОРОВСЬКОМУ Едуарду Миколайовичу (посмертно) – підполковнику, льотчику 39-ї бригаді тактичної авіації;

КОЛОМІЙЦЮ Дмитру Валерійовичу (посмертно) – майору, льотчику-випробувачу;

МАТУЛЯКУ Геннадію Васильовичу (посмертно) – підполковнику, командирі авіаційної ескадрильї 299-ї бригади тактичної авіації;

МОВЧАНУ Віталію Анатолійовичу (посмертно) – лейтенанту, командирі зенітного ракетного комплексу;

ОКСАНЧЕНКУ Олександрю Яковичу (по смертно) — полковнику, заступнику командира військової частини з льотної підготовки 831-ї бригади тактичної авіації;

РАДІОНОВУ В'ячеславу Денисовичу (по смертно) — старшому лейтенанту, старшому льотчику 40-ї бригади тактичної авіації.

Присвоєне звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка»:

ГЕРУСУ Андрію Андрійовичу — старшому лейтенанту, пілоту винищувача МіГ-29 бригади тактичної авіації;

КРАСИЛЬНИКОВУ Дмитру Сергійовичу — бригадному генералу, командирі оперативно-тактичного угруповання «Північ»;

КРУГЛОВУ Андрію Миколайовичу — підполковнику, командирі окремого зенітного ракетного дивізіону;

МОСТОВОМУ Олександрю Володимировичу — полковнику, командирі 831-ї бригади тактичної авіації;

СОДОЛЮ Юрію Івановичу — генерал-лейтенанту, командувачу Морської піхоти України;

ХОРОШУНУ Едуарду Миколайовичу — полковнику медичної служби, начальнику Військово-медичного клінічного центру Північного регіону.

Генеральний штаб ЗСУ оприлюднив дані щодо втрат російських окупаційних військ за 5 днів повномасштабної війни. Загальні бойові втрати противника з 24.02 по 28.02 орієнтовно становлять:

особовий склад — близько 5710 осіб ліквідовано, полонених — 200;

танки — 199;

бойові броньовані машини — 846;

артилерійські системи — 77;

РСЗВ — 24;

засоби ППО — 7;

літаки — 29;

гелікоптери — 29;

БПЛА оперативно-тактичного рівня — 3;

катери — 2;

автомобільна техніка та автоцистерни — 365.